

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 02.09.2019
Sayı: -120.07-E.00000527403

E.00000527403

7/11693-6K-162

GÜNLÜ

Sayı : 75833232-610

Konu : Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 17.06.2019 tarih ve 43452547-120.07-488293 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza intikal eden, Ankara Milletvekili Sayın Levent GÖK tarafından tevcih edilen 7/11693 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı Ek' te gönderilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

e-imzalıdır
Mustafa VARANK
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı

ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN LEVENT GÖK'ÜN

7/11693 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Teknolojik gelişmişliğin hayati önem taşıdığı çağımızda gençlerimizin yaratıcı gelişimine katkı sunan yarışma, sergi ve gösterilerin ezici çoğunluğunda yabancı firmaların sponsor olduğu görülmektedir. Yüklü devlet destekleri alan ve teknoloji devi olarak tanımlanan yerli şirketlerin sözü geçen gelişimsel faaliyetlere yeterince destek vermemesi sebebiyle gelecek vadeden gençlerimiz yabancı şirketlere bağımlı kalmakta, Ülkemizi gelecekte kalkındıracak çocuklarımız yurtdışında faaliyet gösteren şirketlerce keşfedilmekte, finanse edilmekte ve beyin göçüne teşvik edilmektedir.

İlerde Ülkemize katma değer sağlayacak genç beyinleri Türkiye'de değerlendirebilmek için teknoloji firmalarının devlet kurumlarıyla ortaklaşa çalışmalar yürütmeleri ve gelecek odaklı yatırımlar yapmaları gerekmektedir. Bu firmalara gelişim faaliyetlerine katılım şartı, gençlerin içinde bulunduğu projelere sponsorluk kotaları konması suretiyle beyin göçünün tersine çevrilmesi mümkündür.

Bu bilgiler ışığında;

Soru 1- 2014, 2015, 2016, 2017 ve 2018 yıllarında teknoloji üreten firmalara verilen devlet desteklerini açıklar mısınız?

Soru 2- 2014, 2015, 2016, 2017 ve 2018 yıllarında yerli teknoloji firmaları gençlerin katılımıyla düzenlenen teknoloji yarışmaları, sergi ve gösterilere hangi oranda sponsorluk vermiştir? Firmaların bu süreçte sözü geçen aktivitelere aktardığı yardım kaç Türk Lirası'dır?

Soru 3- 2014, 2015, 2016, 2017 ve 2018 yıllarında yabancı teknoloji firmaları gençlerin katılımıyla düzenlenen teknoloji yarışmaları, sergi ve gösterilere hangi oranda sponsorluk vermiştir? Firmaların bu süreçte sözü geçen aktivitelere aktardığı yardım kaç Türk Lirası'dır?

Soru 4- 2014, 2015, 2016, 2017 ve 2018 yıllarında Türkiye'deki teknolojik aktivitelere katılımda bulunan yabancı firmalar sözü geçen süreçte kaç Türkiye Cumhuriyeti yurttaşını istihdam etmiştir? İstihdam edilen yurttaşlarımızın yaş ortalamasını açıklar mısınız?

Soru 5- Yerli teknoloji firmalarına verilen devlet desteklerinde gençlere yatırım yapılması için herhangi bir zorunluluk getirilmekte midir?

CEVAPLAR:

Cevap 1- Bakanlığımızca teknoloji üreten firmalara verilen devlet destekleri, aşağıda kısaca belirtilmiştir.

Bu çerçevede, teknoloji firmalarının yer aldığı Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde (TGB) yapılan “Altyapı, İdare Binası ve Kuluçka Merkezi” inşaatlarına, 2014 yılından 2019 yılı Mayıs ayı sonuna kadar toplam 365.8 milyon TL tutarında destek sağlanmıştır. Ayrıca; bugüne kadar TGB firmalarına toplam 246 bin TL Temel Bilim Mezunları Desteği ödemesi yapılmış olup, ödemeler gün geçtikçe artarak devam etmektedir.

Teknogirişim Sermayesi Desteği Programı kapsamında ise; 2009-2015 yılları arasında toplam 1.933 işletme desteklenerek, Bakanlığımız tarafından toplam 185 milyon TL ödeme yapılmıştır. Bu program, 2016 yılından itibaren TÜBİTAK tarafından yürütülmektedir.

Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı (TEKNOYATIRIM) ise, ilk defa 2014 yılında uygulanmaya başlanmıştır. Bu programda, Makine-Teçhizat Desteği kapsamında 26 ilde 204 sözleşme imzalanmış, bunlardan 71 tanesinin yatırımı tamamlanırken Bakanlığımızca işletmelere toplam 62.5 milyon TL tutarında ön ödeme yapılmıştır.

Sanayi Tezleri (San-Tez) Programı çerçevesinde, teknoloji üreten firmalarımıza; 2014-2016 döneminde toplam 78.5 milyon TL tutarında destek sağlanmıştır. Program, 2016 yılında TÜBİTAK’a devredilmiştir.

Ayrıca, Teknolojik Ürün Tanıtım ve Pazarlama Desteği (TEKNOPAZAR) bünyesinde de, 2014-2015 yıllarında toplam 5.6 milyon TL destek sağlanmış olup bu program da 2016 yılında program KOSGEB tarafından yürütülmeye başlanmıştır.

Yukarıda kısaca belirtilen destek programlarımızın yanı sıra; bağlı ve ilgili kuruluşlarımızca yürütülen teknoloji odaklı başka destek programları da mevcuttur. Nitekim 18.09.2009 tarih ve 27353 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “KOSGEB Tarafından Verilecek Hizmetler ve Desteklerden Yararlanacak KOBİ'lere İlişkin Sektörel ve Bölgesel Önceliklerin Belirlenmesi Hakkında” 2009/15431 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen sektörler KOSGEB tarafından desteklenmektedir. KOSGEB’in söz konusu teknoloji odaklı destekleri şunlardır:

- Ar-Ge, İnovasyon ve Endüstriyel Uygulama Destek Programı,
- KOBİ Teknolojik Ürün Yatırım (KOBİ TEKNOYATIRIM) Destek Programı,
- Teknolojik Ürün Tanıtım ve Pazarlama (TEKNOPAZAR) Destek Programı.

KOSGEB desteklerine ilaveten, bir diğer ilgili kuruluşumuz olan TÜBİTAK tarafından da, teknoloji üreten firmalarımız için tasarlanmış çeşitli destekler bulunmaktadır. Bunlar arasında, TÜBİTAK Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TEYDEB) bünyesinde verilen destekler şunlardır:

- 1511 - Öncelikli Alanlar Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı,
- 1512 - Teknogirişim Sermayesi Desteği Programı (BİGG),
- 1501 - Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı,
- 1507 - KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı,
- 1509 - Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı.

TÜBİTAK Araştırma Destek Programları Başkanlığı (ARDEB) bünyesindeki destekler ise şu şekildedir:

- 1003 - Öncelikli Alanlar Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı,
- 1007 - Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı.

Ayrıca; TÜBİTAK Uluslararası İşbirliği Daire Başkanlığı (UIDB) bünyesinde de aşağıdaki destekler mevcuttur:

- 2024 - Eşik Üstü Ödülü,
- 2027 - Başarı Ödülü,
- 2022 - MSCA IF Ön Değerlendirme Desteği,
- 2023 - Koordinatörlüğü Destekleme Programı,
- 2020 - Seyahat Desteği.

Cevap 2-3-4- TÜBİTAK bünyesinde ortaokul ve lise proje yarışmaları ile üniversite öğrencilerimize yönelik proje yarışmaları düzenlenmekte olup; bu yarışmaların finansmanı tamamıyla TÜBİTAK bütçesinden karşılanmaktadır.

Bu arada, TÜBİTAK tarafından düzenlenen “*Efficiency Challenge Elektrikli Araç Yarışları*” ile “*Uluslararası İnsansız Hava Araçları Yarışması*” organizasyonlarına katılan öğrenci takımlarına, yerli teknoloji firmalarımız tarafından, özellikle üretim ve geliştirme amaçlı sponsorluk desteği verildiği anlaşılmaktadır. Ancak sponsorluk anlaşmaları, ilgili ekipler ile firmalar arasında gerçekleştiğinden, söz konusu desteklerin mahiyeti ile ilgili detaylı bilgi mevcut değildir.

Cevap 5- Ar-Ge ve yenilik projeleri yapan firmalarımız, TÜBİTAK TEYDEB destek programları kapsamında desteklenmektedir. Doğası gereği, Ar-Ge ve yenilik projeleri; nitelikli personel istihdamını gerektirmektedir. Örneğin; proje ekibinde, proje konusu ile ilgili bir üniversite bölümünden mezun bir kişinin bulunmaması durumunda, proje başvurusu değerlendirmeye dahi alınmayarak doğrudan reddedilebilmektedir. Bu koşullar, destek başvurusunda bulunacak firmaların iyi bir proje ekibi oluşturmasını gerekli kılmakta, bu da sonuç olarak; nitelikli, üniversite mezunu gençlerimizin istihdamına yol açmaktadır.

TÜBİTAK’ın destek programlarının geneli için geçerli olan bu durumun yanı sıra, gençlerimizin iş fikirlerini şirketleştirmesini hedefleyen bir Teknogirişim desteği olarak “*BİGG Programı*” ise, doğrudan, tersine beyin göçüne çözüm getirmektedir.

BİGG programı ile girişimcilerimizin, teknoloji ve yenilik odaklı iş fikirlerini, katma yüksek teşebbüslere dönüştürebilmeleri için; fikir aşamasından pazara kadar olan faaliyetlerin desteklenmesi ve yenilikçi, teknoloji düzeyi yüksek ürün ve hizmetleri geliştirebilen başlangıç firmalarının oluşturulması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, herhangi bir şirketin ortaklık yapısında bulunmayan, örgün öğrenim almış, her yaş grubundan girişimci adayları, teknoloji tabanlı bir iş fikri ile bahse konu programa başvurabilmekte ve 200.000 TL’ye kadar hibe destek alabilmektedir.

Teknogirişim ekosistemine katkı sağlayacak bir başka program ise “*TechInvesTR Programı*”dır. 2019 içinde fon oluşturma aşamasında olan program sayesinde, erken aşama teknoloji tabanlı girişim şirketleri desteklenerek, bu şirketlerin sermaye ihtiyaçlarının giderilmesine katkı sağlanacaktır. Böylece BİGG Programı ile birlikte TechInvesTR Programı vasıtasıyla da, teknoloji tabanlı şirketlerde nitelikli istihdam teşvik edilmiş olmaktadır.

Tersine beyin göçüne katkısı olacak bir diğer koşul ise, “*1515 ncl Ar-Ge Laboratuvarları Destekleme Programında*” bulunmaktadır. Bilim insanlarımızın araştırma niteliklerinin yükseltilmesi ve ülkemizin belirli bilim ve teknoloji alanlarında bir çekim merkezi olmasının sağlanması amacıyla, alanında öncül bilimsel ve teknolojik bilgi üreten ulusal/uluslararası kuruluşların Türkiye’de kuracağı Ar-Ge Laboratuvarlarının desteklendiği bu programda, tüm destekler geri ödemesiz (*hibe*) olarak yapılmaktadır. 1515 programı kapsamında, toplam personel sayısının en az yarısının Türk Uyruklu ve asgari üçte birinin doktoralı olması şartı aranmaktadır.